

DR. GYARMATI ERNŐ

1916–1989

Állatorvosdoktor, orvosdoktor, bel-, és ideggyógyász szakorvos, az állatorvos-tudomány kandidátusa, az állatorvosi belgyógyászati klinikai diagnosztika tanára, kutatója, az állatorvosi laboratóriumi diagnosztika kifejlesztője, a Magyar Agrártudományi Egyetem Állatorvostudományi Karán, majd az Állatorvostudományi Főiskolán a beldiagnosztikai tanszék vezető egyetemi tanára 1948 és 1956 között.

Gyarmati Ernő Budapesten született 1916-ban. 1934-ben iratkozott be a M. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mezőgazdasági és Állatorvosi Karának állatorvosi osztályára, ahol 1938-ban oklevelet szerzett. 1939-ben a belorvostani tanszéken és klinikán Mócsy János professzor mellett *Klinikai elektrokardiográfus vizsgálatok kutyákon* címmel állatorvos-doktori, majd 1948-ban magántanári képesítést szerzett. A klinikán gyakornoki, majd tanársegédi kinevezést kapott. Az állatorvosi tiszti vizsga letétele után 1941-ben megbízták a kis állatok kórházának vezetésével, majd 1948-ban megbízást kapott a belklinikához visszacsatolt ambulatórium és poliklinika vezetésére, valamint a klinikai propedeutika tantárgy előadására.

Érdeklődése az itthon addig ismeretlen vagy alig művelt diagnosztikai témák felé fordult. Már 32 éves korában, fiatal adjunktusként, 1948-ban lett a belklini-

kához csatolt poliklinika vezetője, és felkérték a klinikai diagnosztika című diszciplina oktatására. Az intézmény 1951-ben Beldiagnosztikai Tanszék és Rendelőintézet néven önálló státuszt kapott, Gyarmati Ernőt pedig 1952-ben egyetemi docenssé, azután 1954-ben egyetemi tanárrá nevezték ki, és megbízták az új tanszék vezetésével. A tanszék arculata a betegellátás mellett további fontos feladatoként a beldiagnosztika művelésével és oktatásával bővült. Az 1951–1952. években, átmeneti jelleggel, rá hárult a vezető nélkül maradt élettani tanszék irányításának és az élettan előadásának munkája is.

Gyarmati Ernő alkalmazta a humán medicina jól bevált diagnosztikai módszereit és eredményeit az állatorvoslásban. Az ambulatórium és poliklinika jól felszerelt, önálló tanszékké és rendelőintézetté fejlődött. 1952-ben jelent meg az *Állatorvosi belgyógyászati diagnosztika* című tankönyv, amely koncepciójában új, és gazdag laboratóriumi diagnosztikai anyagot tartalmaz.

1952-ben orvosdoktori diplomát szerzett. Magántanári képesítése alapján 1952-ben automatikusan az állatorvos-tudomány kandidátusává minősítették. Kotlán Sándor professzor javaslatára megbízták a *Magyar Állatorvosok Lapja* főszerkesztői teendőivel.

Kutatómunkája széles körű: a nefrológia, a hematólógia, a neurológia, az elektrokardiográfia és a liquordiagnosztika témaköreit öleli fel. EKG-vizsgálatai mellett foglalkozott a macskák veleszületett kisagyvelő-hypoplasiájával, a kutya leukosisával, szopornyicájával. Leírja az agy-gerincvelői folyadék vételének (suboccipitalis és lumbalis punctio) módszerét háziállatokban, valamint az indigókarminos veseműködés-próbát kutyákon. Nevéhez fűződik az általa tudományosan művelt EKG-vizsgálatok bevezetése. Számos nemzetközi kardiológiai neuro-pszichofarmakológiai kongresszuson, konferencián vett részt.

Gyarmati Ernő kiváló képességgel és előadókészséggel bír, hallatlan szorgalommal megáldott, jó fellépésű, nagy teljesítményre képes tanárunk volt. Tevékenységével az orvosi gondolkodásmód és a humán diagnosztikai szemlélet hasznosult és fejlődött ki az állatorvoslásban, ami nagymértékben emelte oktatásunk és betegellátásunk színvonalát.

1955 júliusában Mócsy Jánosnak, a főiskola igazgatójának javaslatára igazgatóhelyettesnek nevezték ki. Igazgatóhelyettesi feladatkörét az intézmény 1956 októberében újonnan megválasztott igazgatója – Urbányi László professzor – vezetés alatt is megtartotta, és betöltötte az 1956-os forradalom alatt is. 1956. december 1-jei hatállyal levélben mondott le. A forradalom leverése után, bizonyára az akkor szerzett keserű tapasztalatok hatására, elhagyta Magyarországot. Távozása súlyos veszteséget jelentett a magyar állatorvos-tudománynak és állatorvosképzésnek.

Gyarmati Ernő elmúlt 40 éves, amikor az Amerikai Egyesült Államokban letelepedett, és humán orvosként új egzisztenciát épített fel magának. Tehetsége, szorgalma biztosítéka volt, hogy az idegen világban is érvényesülni tudjon. Honosította orvosi diplomáját, bel- és ideggyógyász szakorvosi vizsgát tett. A New York-i Állami Kórházból osztályvezető főorvosként 1987-ben vonult nyugdíjba.

1988-ban megkapta a budapesti Állatorvostudományi Egyetem aranydiplomáját.

1989 tavaszán, 73 éves korában, Amerikában hunyt el.

Irodalom

Holló Ferenc: Gyarmati Ernő dr. 1916–1989. *Magyar Állatorvosok Lapja*, 1990. 45. 1. 45–46.